

טיוטת דוח בנושא: יישום החוק להעסקת עברייני מין במוסדות החינוך

כללי

ביום 1/3/2003 נכנס לתוקף "החוק למניעת העסקת עברייני מין" (ראה נספח 1) במוסדות החינוך.

מטרת החוק

להעניק הגנה מיוחדת לקטינים ולאנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית מפני עברייני מין בשל הפגיעות היתרה של אוכלוסייה זו.

האיסורים שקבע החוק

1. החוק קובע איסור העסקה של המעסיק ואיסור מצד מועמד להעסקה שהוא בגיר שהורשע בעבירת מין, כהגדרתם בחוק, במוסדות בהם שוהים בין היתר, קטינים או אנשים עם מוגבלות שכלית או התפתחותית או חסר ישע.

2. החוק קובע איסור על המעסיק לקבל בגיר לעבודה במוסד בטרם קיבל אישור ממשטרת ישראל לפיו אין מניעה להעסקתו לפי החוק. איסור זה אינו חל בשלב זה על נשים.

3. יש לציין כי איסור העסקה החל על המעסיק חלים גם על אדם המתנדב במוסד, נותני השירותים, וגם אם אדם מועסק באמצעות חברות קבלניות וחברות כוח אדם.

הגדרות - "מוסד"

1. בית ספר שלומדים בו קטינים
2. מוסד חינוכי ששוהים בו קטינים
3. מעונות לקטינים, מעונות יום ומשפחתונים.
4. מרכזי תרבות ונוער מכוני כושר ומועדוני ספורט
5. תנועות נוער
6. גני ילדים
7. קייטנות
8. ועוד...כמפורט בחוק

הליך קבלת אישור משטרת ישראל (ראה נספח מס' 2)

1. לצורך קבלת אישור להעסקה ממשטרת ישראל יש להגיש בקשה לתחנת המשטרה הקרובה באמצעות הבגיר או המעסיק על גבי טפסים ייעודיים לכך.
2. כמו כן ניתן להגיש בקשה מרוכזת ע"י המעסיק עבור לא יותר מ- 50 מועמדים ויותר.

ראוי לציין, כי האישורים הניתנים ע"י משטרת ישראל תקפים לשנה אחת בלבד ויש לחדשם מידי לשנה.

הנחיות משרד החינוך (עפ"י חוזר מנכ"ל משרד החינוך. ראה נספח מס' 3)

כל מנהל מוסד חינוכי או בעלים על מוסד חינוכי, או מי מטעמו, המעסיק אדם באמצעות קבלן או בכל דרך אחרת, **באופן קבוע או סדיר או זמני**, נדרש לוודא כי יש לאותו אדם האישור המתאים ממשטרת ישראל על העדר הרשעה/הרשעות בגין עברות מין.

- 1.1 חל איסור מוחלט להעסיק אדם או לשבצו לתפקיד כלשהו במוסד חינוכי בטרם התקבל אישור ממשטרת ישראל כאמור לעיל.
- 1.2 העסקת אדם באופן קבוע או סדיר או זמני, באופן ישיר או עקיף, ללא האישור היא עברה פלילית אשר העובר אותה יישא באחריות אישית.
- 1.3 למען הסר ספק, אין לדרוש אישור על היעדר רישום פלילי מהאדם עצמו לפי "חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981".

2. בעלי תפקידים המועסקים במוסד החינוכי שיש לדרוש לגביהם אישור כי אין מניעה מהעסקתם לפי חוק:

- 2.1 סגל הוראה קבוע או זמני המועסק על ידי משרד החינוך.

2.2 סגל הוראה קבוע או זמני המועסק על ידי הרשות המקומית.

2.3 סגל הוראה קבוע או זמני המועסק על ידי העמותות השונות בחינוך התורני, בחינוך העצמאי, במוסדות פטור, ברשת אורט, ברשת עמל ואחרים.

2.4 סגל הוראה זמני/ממלא מקום המועסק על ידי המוסד החינוכי באופן ישיר, על ידי משרד החינוך, על ידי חברות זכייניות או על ידי רשויות מקומיות או בעלויות או חברות/מפעילים המומלצים על ידי משרד החינוך

2.5 עובדי קבלן קבועים או זמניים ובעלי מקצוע שונים, לרבות כאלה המועסקים בחוזה, במכרז או שלא במכרז.

2.6 מאבטחי טיולים, מדריכים, מלווה רפואי, ובכלל זה מגיש עזרה ראשונה, חובש ורופא.

2.7 מאבטחי מוסדות חינוך

2.8 נהגי הסעות לתלמידים

2.9 עובדי מזנון/דוכן בתוך בית הספר.

2.10 ספקים.

חשוב להדגיש, הוראות משרד החינוך מחייבות להגיש את רשימת העובדים מידי שנה, לאישור משטרת ישראל.

פעולות הביקורת

משרד המבקר בדק בחודשים 1/2019 עד 7/2019 את התנהלות המועצה בכל הקשור ליישום חוק להעסקת עברייני מין במוסדות החינוך. הבדיקה התייחסה לגורמים המטפלים בקליטת עובדים במוסדות החינוך .

מטרת הביקורת

בחינת יישום החוק להעסקת עברייני מין במוסדות החינוך.

נושאי הביקורת

הביקורת התמקדה בנושאים הבאים :

1. יישום החוק במערכת החינוך המוסדית .
2. יישום החוק במערכת החינוך הבלתי פורמלי .
3. נהלי עבודה ויחסי גומלין.

שיטת הביקורת

- א. לימוד החומר.
- ב. מפגש עם בעלי התפקידים הבאים : ראש המועצה, מזכיר המועצה, מנהלת מחלקת החינוך והתרבות, מנהלת אשכול הגנים, מנהלת ביה"ס, מנהלת הקייטנה, רכז נוער, קב"ט מוסדות החינוך.

נוהל עבודה

נהלי עבודה הכתובים כהלכה ושימוש יומיומי בהם מסייעים בהחלפת ניהול לא אפקטיבי המבזבז משאבים ב"כיבוי שריפות" ותיקון נזקים, בניהול יעיל ואפקטיבי. כתיבת נהלים והוראות עבודה "מכניסים" סדר במסגרת העבודה, מבהירים ומחדדים לעובדים ולהנהלה נושאים חשובים, מונעים בזבוז כסף, אנרגיה, זמן

ומשאבים במצב בו אין ידיעה מי מטפל בנושא מסוים ואיך עושים פעולה מסויימת. הדבר גורם ל"יישור קו" בין העובדים וההנהלה ולהבנת המבנה הארגוני בין כל הדרגים בארגון.

בנוסף, בתהליך כתיבת נהלי עבודה ניתן לבחון את תקינותו של תהליך העבודה המבוצע ברשות המקומית – האם הוא כולל הפרדת תפקידים נאותה? האם הוטמעו בקרות מספקות בתהליך? או לחילופין, האם הגדרנו בצורה ברורה מיהו הגורם האחראי לביצועו של כל תהליך? האם נקבעה התדירות? כלומר, תהליך הכתיבה מספק לנו הזדמנות לבחון את עצמנו ואת המועצה ולשפר תהליכים, ככל שנדרש.

כתיבת נהלים - מה זה אומר?

נוהל עבודה הוא מסמך האמור לענות על השאלות הבאות (3 ה-"מ") :

מי עושה פעולה מסויימת?

מה הוא עושה במסגרת אותה פעולה?

מתי הוא נדרש לבצע את הפעולה?

בנוסף, אמור הנוהל לכלול את מנגנוני הבקרה אחר אופן יישום ההנחיות, או במילים אחרות, לענות על השאלות: מי מוודא שהפעולה בוצעה באופן המצופה? מהו אופן וידוא הביצוע? מתי הוא מוודא זאת? לפיכך, נוהל עבודה אמור לתאר תהליך עבודה המבוצע במועצה .

נהלי עבודה נועדו לקבוע דרכי עבודה אחידות המהוות הסכם בין הנהלת המועצה ומבצעי הנהלים.

מבנה נוהל אחיד מבטיח כי תינתן תשומת לב לכל הנושאים החשובים שיש להתייחס אליהם בעת כתיבת הנוהל, וכן כי תהיה התייחסות מראש לדרכי פעולה במצבים חריגים או תנאי קיצון. תהליך כתיבת נהלים במועצה תביא בחשבון תנאי קיצון שונים ומצבים חריגים. אך במקביל כמובן, תביא בחשבון גם את היום – יום וגם את המצבים המיוחדים.

ממצאי הביקורת

1. קיים תיק נהלי עבודה במועצה, התיק מכיל נהלים בתחומים רבים.
2. התיק אינו מכיל נהלים בתחום קליטת עובדים במועצה, בדגש על יישום החוק למניעת העסקת עברייני מין במערכת החינוך.
3. נמצא כי, חוזר מנכ"ל משרד החינוך, קיים במשרדי הקב"ט, מנהלת בית הספר, ומנהלת אשכול הגנים.

המלצה: יש להפיץ לידיעה וריענון את חוזר מנכ"ל משרד החינוך והנחיות משטרת ישראל לכל העוסקים במערכת החינוך הפורמאלי והבלתי הפורמלי.

ממצאי הביקורת במערכת החינוך

הביקורת מצאה כי לכל עובדי ההוראה המועסקים בבית הספר ובחוגים קיים אישור העסקה ממשטרת ישראל.

הביקורת מצאה כי מתוך 8 עובדים, ל- 3 עובדים האישור אינו בתוקף.

הביקורת מצאה כי ל- 2 שומרים מחברת האבטחה קיים אישור בתוקף.

הביקורת מצאה ל- 2 עובדי האחזקה במועצה אישור בתוקף. ו

הביקורת מצאה כי אב הבית בבית הספר מועסק ללא אישור העסקה ממשטרת ישראל.

הביקורת מצאה כי הפסיכולוג החינוכי של המועצה, מועסק במוסדות החינוך, ללא אישור העסקה ממשטרת ישראל.

הביקורת מצאה כי רכז הנוער המועסק במסגרת החינוך הבלתי פורמאלי, ללא אישור העסקה ממשטרת ישראל.

העסקת נהגים במערכת החינוך

המועצה מעסיקה נהגים וחברות הסעה במערכת החינוך המיוחד .
קצין הבטיחות בתעבורה דואג להציג אישורי משטרה לרכז התחבורה במועצה.

ממצאי הביקורת

במועצה מועסקים 5 נהגים כולל רכז התחבורה וקצין הבטיחות, נמצא כי לכולם קיים אישור בתוקף.

נהג מחליף (פנסיונר של המועצה) ללא אישור העסקה משטרת ישראל.
הביקורת מצאה כי אין בידי המועצה אישורי משטרה לנהגים של חברות ההסעה, המסיעים מידי יום תלמידים למערכת החינוך המיוחד.
הביקורת העירה כי יש להגיש בקשות לאישור משטרת ישראל, מידי שנה.

העסקת נותני שרות במערכת החינוך

המועצה מעסיקה בבית הספר, ובאשכול הגנים קבלנים המספקים שרות למוסדות החינוך בישוב.

הביקורת ערכה בדיקה אקראית של נותני השרות במוסדות החינוך :

קבלן הגינון - ללא אישור העסקה משטרת י .

קבלן המיזוג ועובדיו - ללא אישור העסקה משטרת י .

קבלן החשמל - ללא אישור העסקה משטרת י .

קבלן אספקת המזון לצהרונים - ללא אישור משטרת.

העסקת עובדי מערכת החינוך הבלתי פורמאלי.

הביקורת בדקה את 7 עובדי החוגים המועסקים בבית הספר, נמצא כי לכל העובדים אישור בתוקף.

הביקורת בדקה 4 עובדי קייטנה, נמצא כי לכל העובדים אישור בתוקף.

הביקורת מצאה כי רכז הנוער היישובי מועסק ללא אישור משטרתי.

סיכום והמלצות

כפי שניתן לראות, חוק זה נועד למנוע העסקת עברייני מין במוסדות שיש להם נגיעה לקטינים, או לאנשים עם מוגבלויות שכליות, ולכן מחייב את המעסיק באותם מוסדות, לקבל מכל מועמד לעבודה אישור ממשטרת ישראל, כי זה אינו עברייני מין. כך למעשה נמנעים מצבים בהם אדם אשר "מועד לפורענות", יסתובב בסביבת אנשים שאינם מסוגלים להתנגד לו.

על המועצה לרכז את בדיקת המועסקים הטעונים אישור משטרתי בידי **גורם מוסמך אחד - קב"ט מוסדות החינוך של הרשות.**

על הקב"ט להגיש למשטרה מידי שנה ולקראת פתיחת שנת הלימודים את שמות כל העובדים המועמדים לעבוד: במערכת החינוך, עובדי מועצה לרבות חברות קבלן והסעות תלמידים טרם חתימה עימם על חוזה עבודה.

הבדיקה תוגש למשטרה על **בצורה מרוכזת מידי שנה מחדש.**

כתבה מתוך העיתונות (הארץ 29/8/18)

" בעקבות חוק חדש - מיליוני ישראלים זכאים לדרכון אירופאיפספורט אירופאי | מודעות חיפוש

המורה נחשד בפדופיליה - והמשיך ללמד חודשים

במסגרת מבצע שבו התחזתה שוטרת לבת 13 נעצרו 26 גברים. אחד מהם, דוד ברגר מתיכון ליאו באק בחיפה, חשוד שביצע את העבירות ביוני - אבל נעצר רק לאחרונה. המשטרה: עד המעצר לא ידענו מה מקצועו
אילנה קוריאל ואחיה ראב"ד פורסם: 29.10.18, 12:05

במשך ארבעה חודשים היה המורה חשוד בפדופיליה, אבל המשיך ללמד: פרקליטות המדינה הגישה אתמול (יום א') כתב אישום נגד דוד ברגר (38) מחיפה, מורה לחינוך מיוחד בתיכון ליאו באק היוקרתי בעיר, בגין ניסיון למעשה מגונה בקטינה וניסיון להטרדה מינית של קטין. כתב האישום הוגש לבית משפט השלום בבאר שבע יחד עם 18 אישומים אחרים נגד עצורים [במבצע של ימ"ר נגב](#), שבמסגרתו הופעלה סוכנת שהתחזתה לנערה בת 13 במטרה ללכוד פדופילים.

ברגר היה מחנך של כיתה קטנה ובה שישה תלמידים הנמצאים על הספקטרום האוטיסטי, ולא לימד תלמידים נוספים במוסד. לפי כתב האישום, ב-12 וב-14 ביוני התכתב ברגר עם הסוכנת באתר "טוטאל צ'אט" וב"סקייפ". הוא הציג את עצמו כבן 35 וביקש ממנה "תתפשטי קצת". בשיחת וידאו לאחר מכן הוא אונן מולה. אף שהזדהתה כבת 13, כתב האישום מייחס לו ניסיון למעשה מגונה, שכן בפועל הסוכנת הייתה בגירה.

את העבירות הוא ביצע כאמור עוד בשנת הלימודים הקודמת, אך הוא נעצר רק החודש עם 26 אחרים שהסוכנת הפלילה. המשמעות היא שבמשך חודשים הוא המשיך ללמד בליאו באק, מכיוון שהמשטרה המתינה לפני שסיימה את המבצע שכונה "דג ברשת 2" במטרה לערוך מבצע מעצרים נרחב של חשודים בפדופיליה. עד המעצר המשטרה לא הייתה מודעת למקצוע שלו.

מרכז חינוך ליאו באקה בחיפה

הסוכנת שהפילה את החשודים (צילום: דוברות המשטרה) לטענת הנהלת בית הספר איש לא עדכן אותם, ורק ביום חמישי שעבר, יומיים לאחר המעצר של ברגר, העבירה המשטרה דיווח למשרד החינוך. במשטרה מכישים וטוענים שדיווח הועבר למשרד החינוך, אולם זה לא מסר אותו לבית הספר.

במשרד החינוך מסרו: "הנושא מצוי בחקירת משטרה, והמשרד פועל בהתאם להנחיותיה. זה לא נכון שהודיעו על המעצר למשרד החינוך. איש לא הודיע. לראשונה ידענו על הסיפור דרככם, התקשורת".

בחקירתו במשטרה טען ברגר שלא ידע שאסור לבצע מעשים מסוג זה באינטרנט. הפרקליטות ביקשה לעצור אותו עד תום ההליכים שכן קיים יסוד סביר שיסכן את ביטחון הציבור בכלל וקטינים בפרט. סנגורו

של ברגר, עו"ד רונן חליווה, ביקש לשחרר אותו למעצר בית אצל הוריו. השופטת זהר דולב-להמן הורתה על מעצרו עד החלטה אחרת.

ממשטרת ישראל נמסר בתגובה: "במסגרת החקירה הסמויה והגלויה שהתנהלה נגד החשוד ואחרים, בוצעו כלל פעולות החקירה הנדרשות במטרה לאסוף ראיות, למנוע פגיעה בטוהר החקירה ולהגיע לחקר האמת בכדי למצות את הדין עם החשודים. בניגוד לנטען, דיווח על אודות מעצרו של החשוד הועבר על ידי המשטרה ישירות למשרד החינוך".

מנכ"ל מרכז החינוך ליאו באק בחיפה, הרב אופק מאיר, אמר כי הוא ואנשיו עדיין המומים מהמידע שקיבלו על המורה, וכי עד רגע זה לא קיבלו הודעה רשמית מהמשטרה או מגורם אחר על מעצרו. "הוא נעדר בימים רביעי, חמישי ושישי, ואמו התקשרה והודיעה שהוא חולה", אמר הרב מאיר. "רק אתמול התקשר אלי עיתונאי ואמר לי שהוא עצור ובאלו חשדות".

לדבריו העובדה שהמורה היה חשוד כבר בחודש אפריל ולבית הספר לא נמסרה הודעה, היא בעייתית ומטרידה: "התקשרתי למשטרה וביקשתי הסברים, ואמרו לי שהנושא ייבדק. אני חדש בתפקיד ולא הכרתי אותו כל כך טוב, אבל אנשי הצוות האחרים היו המומים ואמרו שלא חשדו בדבר. אנחנו מאוד מקפידים על הנושא ודורשים מהמורים הגברים להביא מדי שנה מחדש אישור משטרתי על היעדר עבר בתחום התקיפות המיניות".

נספחים

- החוק למניעת העסקת עברייניי מין במוסדות מסוימים התשס"א-2001.
- הנחיות משטרת ישראל- האגף לחקירות ומודיעין, מיום 7 בפברואר 2013.
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך – החוק למניעת עברייניי מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים, התשס"א-2001. מיום 1 בספטמבר 2003.